ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

7. října 2004 *

Ve věci C-153/01,

jejímž předmětem je žaloba na částečné zrušení podle článku 230 ES,

podaná dne 9. dubna 2001,

Španělské království, zastoupené S. Ortiz Vaamondem, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené S. Pardo Quintillán, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen a F. Macken (zpravodaj), soudci,

generální advokát: P. Léger,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s ohledem na vyjádření účastníků řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. května 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Španělské království domáhá částečného zrušení rozhodnutí Komise 2001/137/ES ze dne 5. února 2001, kterým se vyjímají z financování Společenství určité výdaje, které vzniknou členským státům v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) (Úř. věst. L 50, s. 9, dále jen „napadené rozhodnutí"), v rozsahu, v jakém se dotýká Španělského království.

Právní rámec

Financování výdajů na základě EZOZF

2 Nařízení Rady (EHS) č. 729/70 ze dne 21. dubna 1970 o financování společné zemědělské politiky (Úř. věst. L 94, s. 13) ve znění nařízení Rady (ES) č. 1287/95 ze dne 22. května 1995 (Úř. věst. L 125, s. 1, dále jen „nařízení č. 729/70") stanoví, ve svém čl. 1 odst. 2 písm. b) a čl. 3 odst. 1, že „záruční" sekce EZOZF financuje intervence zaměřené na stabilizaci zemědělských trhů, uskutečněné podle pravidel Společenství v rámci společné organizace zemědělských trhů.

3 Podle čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70:

„Komise [...]

[...]

c) rozhoduje o výdajích, které mají být vyloučeny z financování z prostředků Společenství podle článků 2 a 3, pokud shledá, že tyto výdaje nebyly uskutečněny v souladu s předpisy Společenství.

Před tím, než přijme rozhodnutí o odepření financování, sdělí Komise písemně výsledky ověřování a dotčené členské státy sdělí písemně své odpovědi, načež se obě strany pokusí dosáhnout dohody o následcích.

Není-li dosaženo dohody, může členský stát požádat o zahájení řízení směřujícího ke smíření jejich postojů ve lhůtě čtyř měsíců, jehož výsledky jsou předmětem zprávy zaslané Komisi, která ji prozkoumá dříve, než vydá rozhodnutí o odepření financování.

Komise určí částky, které mají být vyloučeny, zejména s ohledem na význam zjištěného nesouladu. K tomuto účelu Komise zváží povahu a závažnost porušení předpisů a finanční ztrátu, kterou Společenství utrpělo.

Odepření financování se nevztahuje na výdaje uskutečněné alespoň 24 měsíců před písemným sdělením Komise dotyčnému členskému státu o výsledcích ověřování. [...]" *(neoficiální překlad)*

4 Podle čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 729/70:

„Členské státy přijmou v souladu se svými právními a správními předpisy opatření nezbytná k:

— zajištění toho, že operace financované fondem jsou prováděny skutečně a řádně,

— předcházení nesrovnalostem a jejich potírání,

— zpětnému získání ztrát, které nastaly v důsledku nesrovnalostí nebo nedbalosti." (neoficiální překlad)

5 Z článku 8 odst. 2 prvního pododstavce téhož nařízení vyplývá, že v případě, že se nezdaří získat ztráty zpět v plné výši, nenese Společenství finanční následky nesrovnalostí nebo nedbalosti, které lze přisoudit správním orgánům nebo subjektům členských států.

6 Podle článku 9 nařízení č. 729/70 může Komise přijmout určitá opatření pro ověření a doplnění informací a dokumentů předložených úřady členských států. Také může dát podnět ke kontrolám na místě a zástupci pověření Komisí mají za účelem provedení těchto inspekcí přístup k účetnictví a veškerým dalším dokumentům v souvislosti s výdaji financovanými EZOZF.

7 Nařízení Komise (ES) č. 1663/95 ze dne 7. července 1995, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 729/70 týkající se postupu schválení účetní závěrky záruční sekce EZOZF (Úř. věst. L 158, s. 6; Zvl. vyd. 03/18, s. 31), stanoví zejména povinnosti koordinačních subjektů, které jsou jedinými prostředníky dotyčného členského státu vůči Komisi. Tyto subjekty musí poskytnout Komisi všechny nebytné účetní údaje v takové formě, aby úřady Komise mohly provést nezbytné kontroly.

8 Příloha nařízení č. 1663/95 stanoví správní a účetní podmínky, které musí být dodržovány platebními agenturami členských států za účelem zajištění účinné kontroly přípustnosti žádostí o podpory a souladu příslušných plateb s právní úpravou Společenství.

9 Článek 8 odst. 1 první pododstavec uvedeného nařízení stanoví:

„Dojde-li Komise na základě šetření k závěru, že výdaje nebyly uskutečněny v souladu s předpisy Společenství, sdělí toto zjištění dotyčnému členskému státu a uvede nápravná opatření, které je třeba učinit pro zajištění souladu s těmito předpisy v budoucnosti, a dále vyhodnotí výdaje, které navrhuje vyloučit na základě čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení (EHS) č. 729/70. Sdělení obsahuje odkaz na toto nařízení. [...]"

10 Dokument Komise č. VI/5330/97 ze dne 23. prosince 1997 (dále jen „dokument č. VI/5330/97") obsahuje instrukce, které Komise navrhuje dodržovat při provádění finančních oprav v rámci účetní závěrky EZOZF. Podle těchto instrukcí, pokud skutečná úroveň nepravidelných úhrad nemůže být určena, a pokud v důsledku toho není možné vyčíslit částku finanční ztráty utrpěné Společenstvím, provede Komise paušální finanční opravy dosahující zpravidla 2 %, 5 %, 10 % nebo 25 % vykázaných výdajů v závislosti na rozsahu rizika ztráty.

11 Jak vyplývá z uvedeného dokumentu, tyto instrukce rozlišují dvě následující kategorie kontrol:

— „Klíčové kontroly jsou fyzické a správní inspekce požadované pro kontrolu podstatných částí, především skutečnosti předmětu žádosti, množství a kvalitativní podmínky, včetně dodržování lhůt, požadavků na sklizně, doby držení atd. Jsou prováděny v terénu a používá se též srovnání s nezávislými informacemi, jako například katastrálními rejstříky."

— „Sekundární kontroly jsou správní operace nezbytné pro správné projednání žádostí, jako např. ověření dodržení lhůt daných v nabídce, rozeznání žádostí podaných dvakrát pro stejný předmět, analýza rizika, použití sankcí a přiměřený dohled nad postupy." *(neoficiální překlad)*

12 V tomto ohledu druhá příloha dokumentu č. VI/5330/97 stanoví:

„Pokud jedna nebo více klíčových kontrol nejsou provedeny nebo jsou prováděny tak špatně nebo zřídka, že jsou neúčinné pro určení přípustnosti žádosti nebo pro předejití nesprávnostem, je třeba provést opravu ve výši 10 %, neboť je odůvodněně možno mít za to, že existuje zvýšené riziko značných ztrát pro EZOZF.

Pokud jsou všechny klíčové kontroly provedeny, aniž by byl dodržen jejich počet, častost nebo přísnost předepsaná nařízeními, je třeba provést opravu ve výši 5 %, neboť je možno odůvodněně mít za to, že kontroly neposkytují očekávanou úroveň záruky správnosti žádostí a že riziko ztrát pro EZOZF je významné.

Pokud členský stát provede správně klíčové kontroly, ale zcela opomine provést jednu nebo více sekundárních kontrol, je třeba provést opravu ve výši 2 %, s ohledem na nižší riziko ztrát pro EZOZF a menší závažnost přestupku.

[...]

Pokud nicméně není vůbec zaveden kontrolní systém nebo je značně nefunkční a pokud existují důkazy o velmi častých nesrovnalostech a nedbalosti v boji proti nesprávným nebo podvodným postupům, je třeba provést opravu ve výši 25 %, jelikož je možno mít odůvodněně za to, že možnost předložit beztrestně nepřípustné žádosti způsobí EZOZF neobyčejně vysoké ztráty." *(neoficiální překlad)*

Sektor produkce olivového oleje

13 Za účelem získávání údajů nezbytných pro stanovení potenciální produkce oliv a olivového oleje ve Společenství a v zájmu zlepšení fungování režimu podpory olivového oleje přijala Rada nařízení (EHS) č. 154/75 ze dne 21. ledna 1975 o zřízení registru pěstitelů oliv v členských státech produkujících olivový olej (Úř. věst. L 19, s. 1; Zvl. vyd. 03/02, s. 64), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 3788/85 ze dne 20. prosince 1985, kterým se v důsledku přistoupení Španělska a Portugalska mění některá nařízení v odvětví olejů a tuků (Úř. věst. L 367, s. 1; Zvl. vyd. 03/06, s, 283, dále jen „nařízení č. 154/75").

14 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 154/75 stanoví, že členské státy produkující olivový olej zřídí registr pěstitelů oliv zahrnující všechny podniky pěstující olivy na jejich území.

15 Článek 1 odst. 2 třetí pododstavec druhá odrážka uvedeného nařízení stanovil lhůtu pro zřízení registru pěstitelů oliv ve Španělsku do 1. listopadu 1988.

16 Rada mimoto přijala nařízení (EHS) č. 2261/84 ze dne 17. července 1984, kterým se stanoví obecná pravidla pro poskytování podpory produkce olivového oleje a podpory organizacím producentů olivového oleje (Úř. věst. L 208, s. 3; Zvl. vyd. 03/06, s. 94). Článek 16 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že každý producentský členský stát sestaví a průběžně aktualizuje stálé informační databáze s údaji o produkci oliv a olivového oleje, které musí obsahovat různé údaje uvedené v tomto ustanovení.

17 Podle čl. 11 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 3061/84 ze dne 31. října 1984 upravujícího podmínky provádění systému podpory na produkci olivového oleje (Úř. věst. L 288, s. 52), ve znění nařízení Komise (EHS) č. 98/89 ze dne 17. ledna 1989 (Úř. věst. L 14, s. 14, dále jen „nařízení č. 3061/84"), členské státy vloží do databází údaje z registru pěstitelů oliv, jakmile jim jsou k dispozici.

18 Článek 11 odst. 2 nařízení č. 3061/84 stanoví, že databáze musí být uvedena do operačního provozu do 31. října 1990.

Sektor odbytu olivového oleje

19 Obecná pravidla pro podporu odbytu olivového oleje byla stanovena nařízením Rady (EHS) č. 3089/78 ze dne 19. prosince 1978 (Úř. věst. L 369, s. 12), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 3461/87 ze dne 17. listopadu 1987 (Úř. věst. L 329, s. 1, dále jen „nařízení č. 3089/78"). Podle článku 4 tohoto nařízení se podpora uděluje olivovému oleji vyrobenému ve Společenství, který splňuje určené podmínky stanovené uvedeným nařízením.

20 Podle čl. 7 prvního pododstavce nařízení č. 3089/78 zavedou členské státy kontrolní systém zaručující, že výrobek, pro který je o podporu žádáno, splňuje podmínky pro udělení této podpory.

21 Nařízení Komise (EHS) č. 2677/85 ze dne 24. září 1985 (Úř. věst. L 254, s. 5) stanoví prováděcí pravidla pro systém podpory odbytu olivového oleje. Článek 12 uvedeného nařízení, ve znění nařízení Komise (EHS) č. 571/91 ze dne 8. března 1991 (Úř. věst. L 63, s. 19, dále jen „nařízení č. 2677/85"), upravuje obsah kontrol na místě. Odstavec 1 první pododstavec tohoto článku stanoví, že za účelem kontrol, kterých se týká článek 7 nařízení č. 3089/78, přistoupí členské státy k ověření skladového účetnictví ve všech schválených podnicích.

22 Článek 12 odst. 6 nařízení č. 2677/85 uvádí, že pokud bylo v rozhodnutí příslušného úřadu konstatováno, že žádost o podporu se týká většího množství, než pro které byl nárok na podporu uznán, členský stát bez odkladu odebere podniku schválení, aniž jsou tím dotčeny jiné případné sankce.

Sektor mléka a mléčných výrobků

23 Článek 1 nařízení Rady (EHS) č. 3950/92 ze dne 28. prosince 1992, kterým se zavádí doplňková dávka v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 405, s. 1), stanoví:

„Během sedmi nových po sobě jdoucích období dvanácti měsíců počínaje 1. dubnem 1993 zaplatí producenti kravského mléka doplňkovou dávku z množství mléka nebo

ekvivalentu mléka, které dodají odběrateli nebo prodají k přímé spotřebě během dotyčného období dvanácti měsíců a které překročí stanovené množství.

Dávka činí 115 % ze směrné ceny mléka." *(neoficiální překlad)*

24 Podle čl. 2 odst. 1 až 3 nařízení č. 3950/92:

„1. Dávku je nutné uhradit z celkového množství mléka nebo ekvivalentu mléka uvedeného na trh během dotyčného období dvanácti měsíců, které překročí množství uvedená v článku 3. Dávka se rozdělí mezi producenty, kteří k překročení referenčních množství přispěli.

Podle rozhodnutí členského státu se příspěvek jednotlivých producentů na úhradu dávky stanoví po přerozdělení, případně nepřerozdělení nevyužitých referenčních množství, buď na úrovni odběratele na základě překročeného množství zbývajícího po přidělení nevyužitých referenčních množství úměrně k referenčním množstvím, kterým disponuje každý producent, nebo na celostátní úrovni na základě překročení referenčního množství, kterým disponuje každý producent.

2. Pokud jde o dodávky, odběratel, který je poplatníkem dávky uhradí příslušnému subjektu členského státu před stanoveným datem a podle stanovených pravidel splatnou částku, kterou odečte z ceny mléka zaplacené producentům, kteří dávku dluží, nebo, pokud toto není možné, kterou vybere jakýmkoliv vhodným způsobem.

[...]

3. Pokud jde o přímý prodej, producent uhradí dlužnou dávku příslušnému subjektu členského státu před stanoveným datem a v souladu s pravidly, jež budou stanovena." *(neoficiální překlad)*

25 Článek 10 téhož nařízení stanoví:

„Dávka se považuje za součást intervenčních opatření určených ke stabilizaci zemědělských trhů a použije se k financování výdajů v odvětví mléka." *(neoficiální překlad)*

26 Podle pátého bodu odůvodnění nařízení Komise (EHS) č. 536/93 ze dne 9. března 1993, které stanoví prováděcí pravidla pro doplňkovou dávku v odvětví mléka a mléčných výrobků (Úř. věst. L 57, s. 12):

„[...] získaná zkušenost ukázala, že značná zpoždění v předání číselných údajů o odběrech nebo přímých prodejích a v úhradě dávky brání systému, aby byl zcela efektivní; [...] je tedy třeba vyvodit nezbytné důsledky z minulých zkušeností a zavést přísné požadavky na lhůty pro sdělování údajů a pro úhradu, za jejichž nesplnění bude hrozit sankce." *(neoficiální překlad)*

27 Podle čl. 3 odst. 4 tohoto nařízení:

„Odběratel, který je poplatníkem dávky, uhradí do 1. září každého roku příslušnému orgánu dlužnou částku podle pravidel stanovených členským státem.

V případě nedodržení lhůty splatnosti se dlužné částky ročně zvyšují o úrok, jehož sazbu stanoví členský stát, která však nemůže být nižší, než je sazba, která se použije v případě navrácení částky vyplacené bez právního důvodu." *(neoficiální překlad)*

28 Článek 5 odst. 2 nařízení č. 536/93 stanoví:

„Členské státy přijmou doplňková opatření, aby zajistily, že dlužná dávka bude uhrazena Společenství ve stanovené lhůtě.

Pokud ze souboru dokladů uvedených v čl. 3 odst. 5 nařízení Komise (EHS) č. 2776/88 [...], který členské státy každý měsíc předávají Komisi, vyplývá, že uvedená lhůta nebyla dodržena, provede Komise na základě účetní evidence zemědělských výdajů snížení záloh úměrně dlužné částce nebo odhadu této částky.

Úroky zaplacené podle čl. 3 odst. 4 a čl. 4 odst. 4 odečtou členské státy z výdajů sektoru mléka." *(neoficiální překlad)*

Sektor plodin na orné půdě a důsledky neuložení výjimečného vynětí půdy z produkce

29 Pokud jde o systém podpor, který se uplatňuje pro plodiny na orné půdě a pro vynětí půdy z produkce, čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1765/92 ze dne 30. června 1992 o režimu podpor pro pěstitele některých plodin na orné půdě (Úř. věst. L 181, s. 12),

ve znění nařízení Rady (ES) č. 231/94 ze dne 24. ledna 1994 (Úř. věst. L 30, s. 2, dále jen „nařízení č. 1765/92"), stanoví, že pěstitelé plodin na orné půdě ve Společenství mohou požadovat vyrovnávací platbu za podmínek stanovených v článcích 2 až 13 uvedeného nařízení.

30 Článek 2 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 1765/92 stanoví, že vyrovnávací platba se poskytuje pro plochu, která je určena pro plodiny na orné půdě nebo podléhá vynětí z produkce a která nepřekračuje regionální základní plochu.

31 Stejné ustanovení uvádí, že regionální základní plocha se stanoví jako průměrný počet hektarů určených v roce 1989, 1990 a 1991 v rámci regionu pro plodiny na orné půdě nebo popřípadě ležících ladem v rámci režimu veřejné podpory. Upřesňuje, že výrazem „region" se podle volby dotyčného členského státu rozumí buď členský stát, nebo region členského státu.

32 Regionální základní plochy jsou vymezeny v příloze nařízení Komise (EHS) č. 1098/94 ze dne 11. května 1994, kterým se stanoví regionální základní plochy v rámci systému podpory pro pěstitele některých plodin na orné půdě a kterým se ruší nařízení (EHS) č. 845/93 (Úř. věst. L 121, s. 12). Tato příloha stanoví, co se týče Španělska, jednak regionální základní plochu pro každý autonomní region, pokud jde o plochy pro plodiny nezavlažované („secano"), a jednak regionální základní plochu na úrovni celého státu, pokud jde o plochy pro plodiny zavlažované („regadío").

33 Konečně, čl. 2 odst. 5 druhý pododstavec nařízení č. 1765/92 stanoví, že pěstitelé, kteří žádají o vyrovnávací platbu v obecném režimu, podléhají povinnosti vyjmout z produkce část půdy svého podniku a za tento závazek obdrží vyrovnání.

34 Podle čl. 7 odst. 1 prvního pododstavce téhož nařízení je uvedený závazek vyjmout půdu z produkce v případě regionální základní plochy, který se týká pěstitelů žádajících o platby na plochu, stanoven jako poměr plochy určené pro plodiny na orné půdě, pro niž je požadavek vznášen, a půdy ležící ladem.

35 Podle čl. 7 odst. 1 druhého pododstavce uvedeného nařízení tvoří závazek vynětí půdy z produkce, který musí být založen na střídání, 15 % počínaje hospodářským rokem 1993/1994.

36 V rámci stejného členského státu může podle čl. 7 odst. 7 nařízení č. 1765/92 pěstitel převést závazek vynětí půdy z produkce na jiného pěstitele. Poměr vynětí druhého pěstitele stanovený v čl. 7 odst. 1 druhém pododstavci je za těchto okolností zvýšen o 5 procentních bodů.

37 Článek 1 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 2836/93 ze dne 18. října 1993, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1765/92, pokud jde o správu regionálních základních ploch (Úř. věst. L 260, s. 3), stanoví, že za účelem stanovení případného překročení regionální základní plochy příslušný orgán členského státu zohlední jednak stanovenou regionální základní plochu a jednak celkový součet ploch, pro které byly podány žádosti o podporu v dotčeném regionu.

38 Pokud jde o důsledky takového překročení, čl. 2 odst. 6 nařízení č. 1765/92 stanoví ve svém znění platném pro žádosti o podpory vztahující se k hospodářskému roku 1994/1995:

„[...] pokud je celkový součet jednotlivých ploch, pro které je požadována podpora v rámci systému pro pěstitele plodin na orné půdě [...] vyšší než základní regionální plocha, provedou se v dotyčném regionu následující opatření:

— během stejného hospodářského roku bude plocha připadající na jednoho pěstitele úměrně zmenšena pro všechny podpory, které jsou uděleny podle tohoto článku,

— během následujícího hospodářského roku pěstitelé, kterým je poskytována podpora v rámci obecného systému, musí bez jakéhokoliv vyrovnání pokračovat ve výjimečném vynětí půdy z produkce. Procento výjimečného vynětí se musí rovnat procentu překročení regionální základní plochy. Sčítá se se závazkem vynětí z produkce stanoveným v článku 7.

Plochy, které jsou předmětem výjimečného vynětí půdy z produkce podle druhé odrážky předchozího pododstavce, se neberou v úvahu při provádění tohoto odstavce." *(neoficiální překlad)*

39 Článek 1 nařízení Rady (ES) č. 1422/97 ze dne 22. července 1997, kterým se mění nařízení č. 1765/92 (Úř. věst. L 196, s. 18), doplnil do čl. 2 odst. 6 posledně jmenovaného nařízení třetí pododstavec, který zní takto:

„V případě, že v hospodářském roce, ve kterém bylo shledáno překročení, ovlivnily produkci výjimečné klimatické podmínky, v jejichž důsledku výnosy poklesly na úroveň významně nižší než běžnou úroveň, a v důsledku toho došlo k překročení, může Komise, s výhradou rozpočtové situace, [...] částečně nebo zcela vyjmout

pěstitele ze zasažených regionů z jednoho nebo z obou opatření podle tohoto odstavce." *(neoficiální překlad)*

40 Podle čl. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1422/97 se uvedená změna použije počínaje hospodářským rokem 1995/1996.

41 Nařízení Komise (ES) č. 1040/95 ze dne 10. května 1995, kterým se stanoví doplňková přechodná opatření vzhledem ke správě základních ploch ve Španělsku (Úř. věst. L 106, s. 4), účinné od 12. května 1995, ve svém článku 1 stanoví:

„V průběhu hospodářského roku 1994/1995 se ustanovení čl. 2 odst. 6 nařízení (EHS) č. 1765/92 nepoužijí na plochy osázené obilovinami, bílkovinnými plodinami a lnem setým olejným, na vynětí půdy z produkce na ně připadající a na dobrovolné vynětí půdy z produkce, které jsou součástí regionální základní plochy stanovené nařízením (ES) č. 1098/94 pro Regadío ve Španělsku." *(neoficiální překlad)*

Sektor plodin na orné půdě a autonomní region Andalusie

42 Sedmý bod odůvodnění nařízení Komise (EHS) č. 3887/92 ze dne 23. prosince 1992, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro integrovaný administrativní a kontrolní systém pro některé režimy podpor Společenství (Úř. věst. L 391, s. 36), stanoví:

„na dodržování ustanovení o podporách Společenství je třeba účinně dohlížet [...]". *(neoficiální překlad)*

43 Podle osmého bodu odůvodnění téhož nařízení je třeba stanovit podmínky pro využití dálkového průzkumu jako nástroje pro kontroly na místě a stanovit, že v případě pochybností jsou požadovány fyzické kontroly.

44 Článek 6 odst. 1 až 5 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Správní kontroly a kontroly na místě se provádějí způsobem, který zajistí spolehlivé ověření dodržování podmínek pro poskytnutí podpor a prémií.

2. Správní kontroly uvedené v čl. 8 odst. 1 nařízení (EHS) č. 3508/92 zahrnují zejména křížové kontroly vykázaných pozemků [...], jejichž účelem je zabránit neoprávněnému dvojímu poskytování stejné podpory v rámci téhož kalendářního roku.

3. Kontroly na místě se musí týkat alespoň významného výběrového vzorku žádostí. Tento výběrový vzorek musí představovat alespoň:

[...]

— 5 % žádostí o podporu ‚na plochu'; toto procento se nicméně sníží na 3 % pro žádosti o podporu ‚na plochu', jejichž počet je vyšší než 700 000 v jednom členském státě a kalendářním roce.

V případě, že návštěvy na místě ukáží značné nesrovnalosti v některém regionu nebo jeho části, příslušné orgány provedou doplňkové kontroly v průběhu roku a zvýší procento kontrolovaných žádostí v tomto regionu nebo jeho části v následujícím roce.

4. Žádosti, které jsou předmětem kontrol na místě, vybere příslušný orgán zejména na základě analýzy rizik a reprezentativnosti podaných žádostí o podporu. Analýza rizik vezme v úvahu:

— částky podpory,

— počet pozemků, ploch [...], pro které je o podporu žádáno,

— změny oproti předchozímu roku,

— výsledky kontrol během předchozích let,

— další faktory, které stanoví členské státy.

5. Kontroly na místě jsou prováděny neohlášeně a týkají se všech zemědělských pozemků jedné žádosti (nebo více žádostí). Nicméně je možno kontrolu

oznámit předem ve lhůtě striktně nezbytné, která v zásadě nesmí překročit 48 hodin.

[...]" *(neoficiální překlad)*

45 Konečně čl. 7 odst. 1 stanoví:

„V případě, že se členský stát rozhodne používat pro celý vzorek nebo jeho část podle čl. 6 odst. 3 kontrolu prostřednictvím dálkového průzkumu, provede:

— fotointerpretaci leteckých snímků, s cílem stanovit pokrytí půdy a změřit plochy všech pozemků, které mají být kontrolovány,

— fyzickou kontrolu všech žádostí, u nichž fotointerpretace neumožňuje ověřit správnost údajů ke spokojenosti příslušného orgánu." *(neoficiální překlad)*

Skutečnosti a řízení

46 Důvody nesrovnalostí u operací, kterých se týká napadené rozhodnutí, jsou shrnuty v souhrnné zprávě Komise ze dne 16. října 2000, která se vztahuje na výsledky kontrol pro účetní závěrku EZOZF, „záruční" sekci pro účetní roky 1996 až 1998 (dále jen „souhrnná zpráva").

47 Zaprvé, pokud jde o podpory na produkci olivového oleje, ve Španělsku byly úřady Komise provedeny audity, zejména v Extremaduře v prosinci 1998, jakož i v Castille-La Manche v březnu 1999 a v Madridu a Katalánii v červnu 1999. Tyto audity ukázaly, že registr pěstitelů oliv stále ještě obsahuje významné mezery, že problém rozdílů mezi uvedeným registrem a prohlášeními o sklizni zůstává nevyřešen a konečně že registr není funkční coby nástroj kontroly.

48 Mimoto v lednu 2000, zatímco španělské orgány trvaly na svém názoru, že registr pěstitelů oliv, jakož i informační databáze jsou funkční ve většině regionů, provedly úřady Komise znovu kontrolu v Andalusii, která je mezi regiony nejvýznamnějším producentem, představujícím více než 80 % celkové produkce.

49 Tato kontrola prokázala určité množství nedostatků. Například ve více než 50 % prozkoumaných případů se nejméně jeden pozemek uvedený v příslušném prohlášení o sklizni neobjevuje v registru pěstitelů oliv. Tyto výsledky se ukázaly být horší než výsledky kontrol provedených v roce 1999. Potvrdily, že informační databáze nejsou funkční. Za těchto podmínek Komise provedla finanční opravu ve výši 5 % výdajů vykázaných za účetní roky 1997 a 1998, což se rovná částce 11 826 116 171 ESP.

50 Zadruhé, co se týče podpor pro odbyt olivového oleje, Komise po průzkumné cestě, kterou její úřady podnikly ve dnech 18. až 22. listopadu 1996, shledala nedostatky ve španělských systémech správy úhrad a kontrol a v používání sankcí v uvedeném sektoru. V důsledku toho provedla finanční opravu ve výši 10 % na výdaje vykázané za účetní rok 1996, která dosahuje částky 832 182 856 ESP.

51 Zatřetí, pokud jde o sektor mléka a mléčných výrobků, finanční opravy byly navrženy v rámci kontroly provedené Komisí, ze které vyplynulo, že překročení mléčné kvóty ve Španělsku v hospodářském roce 1995/1996 dosáhlo 136 261 218 litrů. Zatímco částka doplňkové dávky odpovídající tomuto množství dosahuje 8 020 335 291 ESP, na účet EZOZF byla připsána celková částka 7 193 208 113 ESP, takže dlužný zůstatek dosahuje částky 827 127 178 ESP. Podle Komise zůstávají dlužné rovněž úroky za opožděné provedení platby uvedené doplňkové dávky. Jelikož úroky již připsané na účet EZOZF podle ročních hlášení v letech 1996, 1997, 1998 a 1999 a měsíčních hlášení v roce 2000 (až do měsíce srpna) se rovnají částce 22 270 689 ESP, doplňková oprava provedená Komisí z důvodu úroků z prodlení je stanovena na 2 426 259 870 ESP.

52 Začtvrté, pokud jde o sektor plodin na orné půdě, ze spisu vyplývá, že během hospodářského roku 1994/1995 byly ve Španělsku překročeny základní plochy stanovené nařízením č. 1098/94. Toto překročení se týkalo, pokud jde o plodiny nezavlažované, ploch tří autonomních regionů (Aragonie, Kastilie-Leónu, jakož i Baskicka) a, pokud jde o plodiny zavlažované, regionální základní plochy stanovené na celostátní úrovni. Za předpokladu takového překročení stanoví čl. 2 odst. 6 první pododstavec druhá odrážka nařízení č. 1765/92, že v průběhu následujícího hospodářského roku musí pěstitelé, kterým je poskytována podpora v rámci obecného systému, bez jakéhokoliv vyrovnání přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce. Jelikož španělské orgány toto opatření výjimečného vynětí půdy z produkce bez vyrovnání během hospodářského roku 1995/1996 neuplatnily, provedla Komise finanční opravu ve výši 27 823 775 209 ESP.

53 Konečně, pokud jde o autonomní region Andalusie, provedla Komise finanční opravy odůvodněné nedodržením článku 6 nařízení č. 3887/92, který se týká kontrol na místě pro systém plodin na orné půdě. Co se týče hospodářského roku 1995/1996, přistoupila Komise k finanční opravě ve výši 5 % vykázaných výdajů pro systém plodin na orné půdě podle nařízení č. 1765/92, která byla odůvodněna zpožděním provedení uvedených kontrol. Co se týče hospodářského roku 1996/1997, přistoupila k finanční opravě ve výši 5 % u žádostí, které byly předmětem fyzických kontrol na místě. Tato oprava byla odůvodněna přetrváváním zpoždění v provádění kontrol v některých provinciích, jakož i nedostatečností kontrol, provedených ve spolupráci s útvarem pro účetní závěrku. Mimo to Komise přistoupila k finanční opravě ve výši 2 % u žádostí, které byly předmětem kontrol na místě s využitím dálkového průzkumu. Uvedená oprava byla odůvodněna skutečností, že i když požadavky na kontrolu s použitím dálkového průzkumu, které jsou nedílnou součástí postupů při fyzických kontrolách, byly v zásadě respektovány, byly uvedené kontroly provedeny se zpožděním. Kvůli všem těmto pochybením tedy Komise uplatnila paušální opravu ve výši 2 668 866 704 ESP.

54 Napadeným rozhodnutím Komise zamítla financování Společenství částek uvedených v bodech 49 až 53 tohoto rozsudku z důvodu jejich nesouladu s právem Společenství.

55 Svou žalobou se Španělské království domáhá částečného zrušení nebo alespoň změny napadeného rozhodnutí v té části, kterou se mu ukládají uvedené finanční opravy. Navíc požaduje, aby Komisi byla uložena náhrada nákladů řízení.

56 Komise navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta a Španělskému království uložena náhrada nákladů řízení.

K opravě týkající se podpor na produkci olivového oleje

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 5 odst. 2 písm. c) čtvrtého pododstavce nařízení č. 729/70

Argumenty účastníků řízení

57 Španělská vláda nesouhlasí s finanční opravou Komise, která se týká konstatovaných nedostatků, jako jsou provedené úhrady, paušální výnosy připisované producentům, jakož i chybějící kontrola registru pěstitelů oliv a informačních databází.

58 Zaprvé se opírá o stanovisko, které zastávala ve věcech, které vedly k rozsudkům ze dne 21. března 2002 a ze dne 8. května 2003, Španělsko *v.* Komise (C-130/99, Recueil, s. I-3005, a C-349/97, Recueil, s. I-3851), které se týkají účetních roků 1993, 1995, respektive 1996. Dodává, že byly provedeny úpravy registru pěstitelů oliv zavedením postupů stanovených královským nařízením č. 1972/1999 ze dne 23. prosince 1999.

59 Zadruhé uplatňuje, že rozpočet Společenství neutrpí žádnou škodu. Zdůrazňuje, že celkové množství olivového oleje vyprodukovaného ve Španělsku v průběhu předmětných hospodářských let bylo stejné nebo vyšší než množství oleje, na které byla udělena podpora.

60 Komise tvrdí, že audity z let 1998, 1999 a 2000 potvrdily, že ani registr pěstitelů oliv, ani informační databáze nebyly funkční. Tvrdí, že každá podpora vyplacená neoprávněně nezbytně způsobuje škodu rozpočtu Společenství. Podle Komise současné mezery v systému kontroly španělského systému podpor na produkci olivového oleje nedovolují zaručit, že všechny podpory byly přiznány oprávněně.

Závěry Soudního dvora

61 Zaprvé se zdá, že Španělské království bylo povinno jednak nejpozději do 1. listopadu 1988 zřídit registr pěstitelů oliv podle čl. 1 odst. 2 nařízení č. 154/75 a jednak do 31. října 1990 sestavit informační databázi s údaji o produkci oliv a olivového oleje podle nařízení č. 2261/84 a 3061/84.

62 Ze spisu ovšem vyplývá, že takto stanovené lhůty nebyly dodrženy, jelikož registr pěstitelů oliv a informační databáze stále chyběly během účetních roků 1995 a 1996.

63 Za těchto okolností Komise není povinna předložit pro účetní roky 1997 a 1998, předmětné v projednávaném případě, další důkazy o neexistenci registru pěstitelů oliv a informační databáze než ty, které za tímto účelem shromáždila pro účetní roky 1995 a 1996 (viz rozsudek ze dne 21. března 2002, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, body 137 až 139). Dotyčnému členskému státu přísluší prokázat, že již v uvedených účetních rocích účinně zavedl registr pěstitelů oliv a informační databázi (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. září 2004 C-332/01, Řecko v. Komise, C-332/01, Recueil, s. I-7699, bod 61).

64 Takové důkazy Španělské království v projednávaném případě nepředložilo. Naopak, jak správně shledala Komise, co se týče zejména registru pěstitelů oliv, úpravy provedené královským nařízením č. 1972/1999 ukazují, že uvedený registr pěstitelů oliv ještě nebyl zcela funkční. Finanční oprava tedy byla v tomto ohledu oprávněná.

65 Pokud jde o ostatní nedostatky systému kontroly týkající se zejména provedených úhrad, paušálních výnosů připisovaných producentům, jakož i neprovádění dalších kontrol, španělská vláda se omezuje na odkaz na stanovisko, které zastávala ve věcech, které vedly k výše uvedeným rozsudkům Španělsko *v.* Komise. V tomto ohledu postačuje uvést, že argumenty vznesené v rámci těchto věcí se vztahují pouze na účetní roky 1993, 1995 a 1996, zatímco projednávaný případ se vztahuje na účetní roky 1997 a 1998. V každém případě v těchto dvou výše uvedených rozsudcích Soudní dvůr zamítl všechny argumenty španělské vlády týkající se ostatních uvedených nedostatků.

66 Zadruhé, co se týče argumentu španělské vlády, podle kterého rozpočet Společenství neutrpěl žádnou škodu, je třeba uvést, že EZOZF financuje pouze intervence provedené v souladu s ustanoveními Společenství v rámci společné organizace zemědělských trhů. Komise není povinna prokázat existenci skutečné škody, ale může se spokojit s předložením spolehlivých indicií ukazujících na takovou škodu. Pokud jde o obtížné případy, ve kterých nemůže být přesně zjištěna výše utrpěné škody, ztráta pro fondy Společenství musí být určena ohodnocením rizika, kterému jsou vystaveny z důvodu nedostatku kontroly (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. května 2003, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, bod 146).

67 Prokázat existenci porušení pravidel společné organizace zemědělských trhů přísluší Komisi, jakmile je však toto porušení prokázáno, náleží opět členskému státu prokázat, popřípadě, že se Komise dopustila nesprávného posouzení jeho finančních

důsledků. Přísluší mu též předložit co nejpodrobnější a nejúplnější důkazy o skutečných částkách, a popřípadě nepřesnostech ve výpočtech Komise (rozsudek ze dne 8. května 2003, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, bod 147).

68 V tomto ohledu španělská vláda zakládá svůj nesouhlas s existencí škody pro rozpočet Společenství na informacích obsažených ve svém dopise Komisi ze dne 17. března 2000, jakož i na podrobných údajích obsažených v materiálu španělského ministerstva zemědělství ze dne 16. prosince 1999, který se týká hospodářských roků 1995/1996 a 1996/1997. Podle jejího názoru tyto informace a údaje prokazují, že celkové množství olivového oleje vyprodukovaného ve Španělsku v průběhu těchto posledně uvedených hospodářských roků bylo stejné nebo vyšší než množství oleje, na které byla udělena podpora.

69 Uvedené informace a údaje nicméně nejsou takové povahy, aby vyvrátily závěr Komise, podle kterého španělské orgány neprováděly kontroly. Při neexistenci informační databáze, jak bylo shledáno v bodě 64 tohoto rozsudku, totiž neprokazují, že olivový olej, na který byla udělena podpora, byl skutečně vyprodukován. Proto nemohou zpochybnit konstatování, že nedostatky kontrolního systému zavedeného španělskými orgány v oblasti podpor na produkci olivového oleje způsobují značné riziko ztrát pro rozpočet Společenství.

70 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod, týkající se podpor na produkci olivového oleje, musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neoprávněnosti částky finanční opravy

Argumenty účastníků řízení

71 Španělská vláda jednak uplatňuje, že jelikož Komise shledala zlepšení systému kontroly a úhrad podpor na produkci olivového oleje, pokud jde o předchozí účetní roky, měla snížit procento finanční opravy z 5 % na 2 %. Kromě toho uplatňuje, že Komise nevzala v úvahu další činnosti kontroly podpory na produkci olivového oleje, které dovolují vyrovnat nevyhnutelné nedostatky při použití registru pěstitelů oliv, a sice prověrky a průběžné sledování, které španělská vláda provedla, pokud jde o lisovny oleje.

72 Podle Komise, i když některé prvky kontrolního systému byly vyhovující, provedená zlepšení nicméně neopravňují k žádnému snížení částky finanční opravy za účetní roky 1997 a 1998. Zdůrazňuje, že dokud nebudou zavedeny dva základní prvky kontrolního systému, tedy registr pěstitelů oliv a informační databáze, bude riziko ztrát pro Společenství vysoké, a opravy jsou tedy oprávněné.

Závěry Soudního dvora

73 Pokud jde o koeficient 5 % použitý Komisí pro výpočet opravy týkající se podpor na produkci olivového oleje, je třeba jednak uvést, že registr pěstitelů oliv a informační databáze představují základní prvky systému Společenství pro kontrolu podpor.

Jelikož tyto prvky nebyly zavedeny, je v zásadě oprávněné použít opravný koeficient 10 %, stanovený v instrukcích Komise, jak jsou uvedeny v jejím dokumentu č. VI/5330/97 (viz rozsudek Řecko *v.* Komise, uvedený výše, bod 70).

74 Komise nicméně připustila, že některé prvky kontrolního systému ve Španělsku byly vyhovující, i když nebyly stejně účinné jako systém kontroly vyžadovaný právní úpravou Společenství. V důsledku toho považovala za vhodné použít opravný koeficient 5 %.

75 Podle instrukcí Komise není přípustné snížit opravný koeficient pod 5 %, pokud registr pěstitelů oliv a informační databáze nejsou zavedeny, jelikož tyto prvky jsou klíčové pro systém kontroly Společenství. Opačné argumenty španělské vlády musí tedy být zamítnuty.

76 Co se týče tvrzení španělské vlády, podle kterého byl zaveden systém jiných způsobů kontroly podpory na produkci olivového oleje, zejména prověrky lisoven oleje, postačuje připomenout, že podle ustálené judikatury, pokud nařízení zavádí zvláštní kontrolní opatření, členské státy jsou povinny je použít, aniž by bylo nutné posuzovat opodstatněnost jejich názoru, podle nějž by byl odlišný systém kontroly účinnější (viz rozsudky ze dne 22. června 1993, Německo *v.* Komise C-54/91, Recueil, s. I-3399, bod 38, a ze dne 21. března 2002, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, bod 87).

77 V důsledku toho musí být druhý žalobní důvod týkající se podpor na produkci olivového oleje zamítnut jako neopodstatněný.

78 Z předcházejících úvah vyplývá, že návrh španělské vlády týkající se odepření zatížit EZOZF určitými výdaji vztahujícími se k podporám na produkci olivového oleje musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K opravě týkající se podpor na odbyt olivového oleje

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 5 odst. 2 písm. c) čtvrtého pododstavce nařízení č. 729/70

Argumenty účastníků řízení

79 Španělská vláda konstatuje, že Komise založila předmětnou finanční opravu na stejných důvodech, jako byly ty, které vedly k opravám Komise v rámci účetních roků 1994 a 1995. V důsledku toho odkazuje na žalobní důvody vznesené v rámci žaloby, kterou podala proti těmto opravám a která vedla k rozsudku ze dne 13. září 2001, Španělsko *v.* Komise (C-374/99, Recueil, s. I-5943).

80 Komise udává, že v tomto rozsudku Soudní dvůr zamítl veškeré argumenty španělské vlády týkající se finanční opravy provedené Komisí na základě nedostatků shledaných v účetních rocích 1994 a 1995.

Závěry Soudního dvora

81 Co se týče stanoviska španělské vlády ve věci vedoucí k rozsudku ze dne 13. září 2001, Španělsko *v.* Komise, uvedenému výše, postačí uvést, že argumenty vznesené španělskou vládou v této věci se týkaly pouze účetních roků 1994 a 1995, zatímco projednávaný případ se týká účetního roku 1996. V každém případě Soudní dvůr v bodu 36 uvedeného rozsudku zamítl veškeré žalobní důvody španělské vlády namířené proti opravám provedeným v oblasti podpory na odbyt olivového oleje.

82 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod musí být zamítnut.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 5 odst. 2 písm. c) pátého pododstavce nařízení č. 729/70

Argumenty účastníků řízení

83 První část druhého žalobního důvodu španělské vlády vychází z toho, že dopis Komise ze dne 3. listopadu 1997 nemůže být považován za „písemné sdělení" výsledků ověřování Komise, ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. c) pátého pododstavce nařízení č. 729/70. Tvrdí, že ačkoliv tento dopis zmiňuje možnost provést finanční opravy za účetní léta 1994 a 1995, neobsahuje žádným způsobem výslovné oznámení, pokud jde o účetní rok 1996. Navíc, podle španělské vlády, uvedený dopis neodkazoval na výsledky ověřování Komise vzhledem k tomuto účetnímu roku ani na nařízení č. 1663/95.

84 Druhá část téhož žalobního důvodu španělské vlády vychází z toho, že dopis Komise ze dne 17. srpna 1998, obdržený španělskou vládou dne 21. srpna téhož roku, nepředstavuje „písemné sdělení" ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. c) pátého pododstavce nařízení č. 729/70 také proto, že neobsahuje žádný odkaz na nařízení č. 1663/95. Pokud by tento dopis měl být považován za uvedené písemné sdělení, mohl by se týkat jen dotčených výdajů za účetní rok 1996 uskutečněných ve 24 měsících před přijetím dopisu, tedy v době po 21. srpnu 1996.

85 Komise jednak odpovídá, že její dopis ze dne 3. listopadu 1997 představuje ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. c) pátého pododstavce nařízení č. 729/70 písemné sdělení výsledků ověřování vedeného v listopadu 1996. Tvrdí, že tento dopis odkazuje na konečné výsledky průzkumné cesty uskutečněné ve dnech 18. až 22. listopadu 1996, jakož i finanční opravy, které by mohly být navrženy. Týž dopis uvádí, že výsledky ověřování se týkají účetního roku 1994 a následujících roků. Uvedený dopis pokrývá výslovně účetní rok 1996. Z pozdější výměny korespondence mezi Komisí a španělskou vládou, jakož i z dvoustranných schůzek vyplývá, že předmětný dopis měl být španělskými orgány také vykládán v tomto smyslu.

86 Dále, podle Komise dopis ze dne 17. srpna 1998 nepředstavuje písemné sdělení, kterého se týká uvedené ustanovení, ale představuje pouze formální sdělení závěrů.

87 Mimo to Komise uplatňuje, že pokud jde o nedostatek výslovného odkazu na nařízení č. 1663/95, španělská vláda si byla plně vědoma skutečnosti, že pokud předmětné nedostatky budou přetrvávat, její výdaje budou dále předmětem finančních oprav ze stejných důvodů. Proto se nemůže dovolávat údajného porušení zásady právní jistoty, jejíž ochrana je cílem uvedeného článku.

Závěry Soudního dvora

88 Podle čl. 5 odst. 2 písm. c) pátého pododstavce nařízení č. 729/70 „se odepření financování nevztahuje na výdaje uskutečněné alespoň 24 měsíců předtím, než Komise písemně sdělí dotyčnému členskému státu výsledky ověřování [...]".

89 Nařízení č. 1663/95, který se provádí nařízení č. 729/70, stanoví ve svém čl. 8 odst. 1 prvním pododstavci obsah tohoto písemného sdělení. Podle tohoto ustanovení uvedené sdělení musí uvádět opravná opatření, která musí být přijata pro budoucí zajištění dodržování dotyčných pravidel, jakož i vyhodnocení výdajů, které zamýšlí vyloučit, a musí odkazovat na nařízení č. 1663/95.

90 V důsledku toho je třeba nejprve ověřit, zda dopis ze dne 3. listopadu 1997 splňuje požadavky čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 ve spojení čl. 8 odst. 1 prvním pododstavcem nařízení č.1663/95.

91 Tento dopis úvodem stanoví, že v rámci účetní závěrky pro účetní rok 1994 a roky následující, co se týče sektoru odbytu olivového oleje, provedly úřady Komise ve dnech 18. až 22. listopadu 1996 audit, jehož výsledky obsažené v příloze dopisu již byly Komisí se španělskými orgány projednány. Dopis dále uvádí, že tyto výsledky zdůrazňují znepokojující situaci, která vede Komisi k tomu, aby požádala španělské orgány o neprodlené přijetí nezbytných opatření k přizpůsobení správy úhrad a kontrol, jakož i užívání sankcí, platným ustanovením Společenství. Uvádí konečně,

že Komise si vyhrazuje právo později předložit finanční opravy výdajů vykázaných Španělským královstvím v účetním roce 1994 a 1995, jakož i těch vykázaných dodatečně. V závěru dopisu vyzývá vnitrostátní orgány, aby předaly svou odpověď k uvedeným bodům ve lhůtě šesti týdnů, především pokud jde o žádosti o informace obsažené v příloze dopisu.

92 Co se týče žalobního důvodu vzneseného španělskou vládou, který vychází z toho, že dopis ze dne 3. listopadu 1997 neobsahoval žádný výslovný odkaz na nařízení č. 1663/95, je třeba přezkoumat, zda toto opomenutí postačuje ke shledání, že tento dopis nepředstavuje písemné sdělení ve smyslu uvedeného nařízení, jakož i čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70.

93 Je třeba konstatovat, že Komise je povinna ve vztazích s členskými státy dodržovat podmínky, které sama sobě stanovila v prováděcích nařízeních. Nicméně členské státy nemohou ve svých vztazích s Komisí zastávat názory čistě formalistické, pokud z okolností vyplývá, že jejich práva byla plně ochráněna. Pokud dotčený dokument, v projednávaném případě dopis ze dne 3. listopadu 1997, může dotyčné vládě poskytnout dokonalou znalost výhrad Komise a oprav, které budou pravděpodobně přijaty vzhledem k dotčenému sektoru, takže může splnit úlohu upozornění, kterou má písemné sdělení podle čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č.1663/95, samotné opomenutí uvést v tomto dokumentu odkaz na nařízení č. 1663/95 se nejeví jako porušení podstatné náležitosti (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 24. ledna 2002, Finsko *v.* Komise, C-170/00, Recueil, s. I-1007, bod 34).

94 Je nepochybné, že dopis ze dne 3. listopadu 1997 dokonale obeznámil španělskou vládu s výhradami Komise a opravami, které budou pravděpodobně přijaty pro účetní rok 1996, pokud jde o sektor odbytu olivového oleje. Z toho vyplývá, že i bez přesného odkazu na nařízení č. 1663/95 splnil funkci upozornění, kterou má

písemné sdělení podle čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1663/95.

95 Z toho vyplývá, že první část druhého žalobního důvodu nemůže být přijata. V důsledku toho není namístě přezkoumávat druhou část téhož žalobního důvodu.

96 S ohledem na předcházející úvahy musí být návrh španělské vlády týkající se odepření zatížit EZOZF určitými výdaji vztahujícími se k podporám na odbyt olivového oleje zamítnut jako neopodstatněný.

K opravě týkající se doplňkové dávky v sektoru mléka

Argumenty účastníků řízení

97 Španělská vláda připouští, že členské státy jsou povinny s náležitou péčí vybírat doplňkovou dávku, jejímiž poplatníky jsou odběratelé nebo producenti mléka, jakož i popřípadě úroky z prodlení. Nicméně však podle jejího názoru právní úprava Společenství nedovoluje Komisi vymáhat na členských státech uvedené úroky.

98 Komise tvrdí, že členské státy mají dvě povinnosti, a sice zaprvé přijmout vhodná opatření, aby poplatníci platili dávku ve stanovené lhůtě pod sankcí úroků z prodlení, a zadruhé převést Společenství ve stanovené lhůtě doplňkovou dávku,

jakož i úroky z prodlení. Snížení záloh, které by mělo vliv na posledně jmenovanou povinnost, by nezbavilo členské státy povinnosti vybírat od poplatníků doplňkovou dávku a úroky z prodlení.

99 Komise navíc uvádí, že v rozporu s tím, co tvrdí španělská vláda, neexistuje žádný právní základ, který by ospravedlnil převedení úroků z prodlení do vnitrostátního rozpočtu.

Závěry Soudního dvora

100 Úvodem je třeba připomenout, že s cílem zajistit řádné fungování systému doplňkových dávek mají čl. 3 odst. 4 a čl. 5 odst. 2 nařízení č. 536/93 zlepšit a zrychlit úhradu doplňkové dávky poplatníkem příslušnému vnitrostátnímu orgánu.

101 Z obou těchto ustanovení vyplývá, s ohledem na čl. 5 odst. 2 a článek 8 nařízení č. 729/70, čl. 1 odst. 1 a článek 4 nařízení Komise (ES) č. 296/96 ze dne 16. února 1996 o údajích předávaných členskými státy, o měsíčním účtování výdajů financovaných záruční sekcí Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) a o zrušení nařízení (EHS) č. 2776/88 (Úř. věst. L 39, s. 5; Zvl. vyd. 03/18, s. 453), jakož i článek 13 rozhodnutí Rady (ES) 94/729 ze dne 31. října 1994 o rozpočtové kázni (Úř. věst. L 293, s. 14), že pokud lhůta splatnosti doplňkové dávky není odběratelem nebo producentem, který je jejím poplatníkem, dodržena, Komise členskému státu z důvodu sankce sníží zálohy určené na pokrytí výdajů v sektoru mléka, v poměru k částce dlužné z důvodu doplňkové dávky nebo odhadu této částky.

102 Je namístě uvést, že jednak čl. 3 odst. 4 nařízení č. 536/93 stanoví odběratelům a producentům povinnost zaplatit příslušnému orgánu úroky od 1. září každého roku, v případě prodlení s úhradou doplňkové dávky a jednak čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví členským státům povinnost odečíst zaplacené úroky z žádostí o proplacení výdajů sektoru mléka předložených EZOZF (rozsudek ze dne 21. března 2002, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, bod 101, a ze dne 12. června 2003, Řecko *v.* Komise, C-148/01, Recueil, s. I-5883, bod 52).

103 V projednávané záležitosti je ovšem nepochybné, že španělské orgány nevybraly úroky z prodlení, kterých se týkají tato ustanovení.

104 V bodu 101 rozsudku ze dne 21. března 2002, Španělsko *v.* Komise, uvedeného výše, Soudní dvůr rovněž rozhodl, že skutečnost, že některé dlužné částky zůstávají nesplaceny nebo byly zaplaceny s prodlením, nepředstavuje sama o sobě porušení povinností, které právo Společenství ukládá členským státům.

105 Z toho vyplývá, že čl. 5 odst. 2 nařízení č. 536/93 nelze v projednávaném případě použít.

106 Komise nicméně může v souladu s čl. 8 odst. 2 prvním pododstavcem nařízení č. 729/70 provést opravu, pokud je schopna prokázat, že EZOZF utrpěl ztrátu v důsledku nedbalosti vnitrostátních orgánů při výběru sporných částek (viz rozsudek ze dne 21. března 2002, Španělsko *v.* Komise, uvedený výše, bod 102).

107 I když Komise, aniž by výslovně odkázala na čl. 8 odst. 2 první pododstavec nařízení č. 729/70, ve skutečnosti založila spornou opravu na uvedeném ustanovení, neurčila, jak španělské orgány přispěly svou údajnou nedbalostí ke ztrátě pro fond Společenství, ani nezhodnotila riziko, kterému byl fond v důsledku uvedené nedbalosti vystaven.

108 V projednávané záležitosti je nepochybné, že odkazem výslovně na čl. 5 odst. 2 nařízení č. 536/93 Komise založila spornou opravu výlučně na tomto ustanovení.

109 Vzhledem k tomu, že Komise založila spornou opravu na nesprávném právním základě, je třeba vyhovět návrhu španělské vlády týkajícímu se zrušení finanční opravy ve výši 2 426 259 870 ESP z důvodu dlužných úroků v rámci systému doplňkové dávky na mléčné výrobky.

K opravě týkající se podpor v sektoru plodin na orné půdě a důsledků neuložení výjimečného vynětí půdy z produkce

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 2 odst. 6 prvního pododstavce druhé odrážky nařízení č. 1765/92

Argumenty účastníků řízení

110 Úvodem, pokud jde o hospodářský rok 1994/1995, španělská vláda uznává, že překročila plochy vyhrazené ve Španělsku pro plodiny na orné půdě, pokud jde jak

o plochu s nezavlažovanými plodinami, tak o plochu se zavlažovanými plodinami. Nicméně toto překročení bylo způsobeno velkým suchem ve Španělsku v roce 1994, které způsobilo pokles výnosů. Již samo toto sucho vedlo k výměně některých plodin za jiné.

111 První část prvního žalobního důvodu španělské vlády vychází z povinnosti přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce u plodin nezavlažovaných. Španělská vláda tvrdí, že za takových okolností, jako je výjimečné sucho, měla Komise použít čl. 2 odst. 6 třetího pododstavce nařízení č. 1765/92, přičemž tento pododstavec byl doplněn článkem 1 nařízení č. 1422/97. Uplatňuje, že podle tohoto ustanovení v případě, že produkci v hospodářském roce, ve kterém bylo překročení zjištěno, ovlivnily výjimečné klimatické podmínky, Komise může vyjmout pěstitele ze zasažených regionů z povinnosti přistoupit k výjimečnému vynětí z produkce bez jakékoliv náhrady. Toto ustanovení ospravedlňuje, že Španělské království v hospodářském roce 1995/1996 nedodrželo tuto povinnost.

112 Druhá část téhož žalobního důvodu španělské vlády vychází z povinnosti přistoupit k výjimečnému vynětí z produkce u plodin zavlažovaných, a obzvláště u olejnatých semen. Jako hlavní myšlenku uvádí skutečnost, že velké sucho přineslo nezbytnost uvalit omezení na užívání vody pro zavlažování plodin. Na plochách pro zavlažované plodiny byly tradiční produkce, jako je rýže, bavlna a rajčata, vyměněny za plodiny vyžadující méně vody, především olejnatá semena. Souhra těchto okolností měla za následek, že plocha, která byla předmětem žádostí o vyrovnávací platby, včetně vynětí půdy z produkce, překročila základní plochu pro zavlažované plodiny.

113 Španělská vláda uznává, že nařízení Komise č. 1040/95 stanoví, že čl. 2 odst. 6 nařízení č. 1765/92 způsobuje uplatnění vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv

vyrovnání jen pro pěstitele olejnatých semen, a nikoliv pro pěstitele ostatních zavlažovaných plodin. Nicméně na základě politické dohody s Komisí neměla být uvedená povinnost uplatňována ani na pěstitele olejnatých semen.

114 Co se týče první části žalobního důvodu, Komise tvrdí, že čl. 2 odst. 6 třetí pododstavec nařízení č. 1765/92 se použije na překročení počínaje hospodářským rokem 1995/1996. Nepoužije se tedy v projednávaném případě, protože k překročení, které způsobilo spornou opravu, došlo během hospodářského roku 1994/1995.

115 Co se týče druhé části žalobního důvodu, Komise uplatňuje, že nařízení č. 1040/95 uložilo španělským orgánům během hospodářského roku 1995/1996 povinnost neuplatnit výjimečné vynětí půdy z produkce pouze na plochy osázené obilovinami, bílkovinnými plodinami, lnem setým olejným, na vynětí půdy z produkce k nim se vztahující a na dobrovolné vynětí půdy z produkce zohledněné pro základní regionální plochu zavlažovaných plodin. Popírá a trvá na tom, že vždy popírala, existenci nepsané dohody se španělskými orgány, podle které souhlasila s tím, že povinnost přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce nebude uplatňována ani na olejnatá semena.

Závěry Soudního dvora

116 Článek 2 odst. 1 a 2 nařízení č. 1765/92 stanoví, že pěstitelé plodin na orné půdě ve Společenství mohou za určitých podmínek požadovat vyrovnávací platbu. Tato platba se uděluje na plochu určenou pro plodiny na orné půdě nebo na vynětí půdy z produkce, která nepřesáhne základní regionální plochu.

117 V tomto ohledu příloha nařízení č. 1098/94 stanoví pro Španělsko jednak základní regionální plochu odpovídající každému autonomnímu regionu pro plodiny nezavlažované a jednak základní regionální plochu na celostátní úrovni pro plodiny zavlažované.

118 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 2836/93 stanoví, že za účelem zjištění případného překročení uvedených základních regionálních ploch příslušný orgán členského státu vezme v úvahu základní regionální plochu stanovenou jako součet ploch, pro které byly předloženy žádosti o podporu pro předmětný region.

119 Pokud je součet jednotlivých ploch, pro které je žádána podpora, vyšší než základní regionální plocha, pěstitelé, kteří jsou příjemci obecného systému, musí v průběhu následujícího hospodářského roku přistoupit k výjimečnému vynětí z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání podle čl. 2 odst. 6 prvního pododstavce druhé odrážky nařízení č. 1765/92.

120 V tomto ohledu, co se týče první části prvního žalobního důvodu, španělská vláda připouští, že, co se týče ploch pro plodiny nezavlažované, byla v hospodářském roce 1994/1995 překročena základní regionální plocha, aniž byla pěstitelům uvedených plodin uložena povinnost přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání.

121 Na rozdíl od toho, co tvrdí španělská vláda, čl. 2 odst. 6 třetí pododstavec nařízení č. 1765/92, který stanoví, že v případě, že produkci ovlivnily výjimečné klimatické podmínky v hospodářském roce, během kterého bylo překročení zjištěno, Komise může vyjmout pěstitele ze zasažených regionů z povinnosti přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání, se použije na

takové překročení počínaje hospodářským rokem 1995/1996. Nemůže tedy být použit v projednávaném případě, který se týká překročení v hospodářském roce 1994/1995.

122 První část prvního žalobního důvodu vznesená španělskou vládou musí tedy být zamítnuta jako neopodstatněná.

123 Co se týče druhé části prvního žalobního důvodu, je namístě připomenout, že španělská vláda rovněž připouští, že, co se týče ploch pro plodiny zavlažované, včetně olejnatých semen, překročila v hospodářském roce 1994/1995 základní regionální plochu, aniž by uložila pěstitelům povinnost přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání.

124 Mimo to z šestého bodu odůvodnění nařízení č. 1040/95 vyplývá, že:

— předmětné překročení lze přičíst výjimečnému nárůstu plochy osázené olejnatými semeny;

— nebyl shledán žádný významný nárůst plochy určené pro ostatní hlavní plodiny;

— zdá se tedy vhodné potrestat pouze pěstitele olejnatých semen, odpovědné za toto překročení.

125 Komise správně uvádí, že článek 1 nařízení č. 1040/95, který stanoví v důsledku překročení v hospodářském roce 1994/1995, že povinnost přistoupit k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání se nepoužije na plochy osázené obilovinami, bílkovinnými plodinami, lnem setým olejným, jakož i na vynětí půdy z produkce k nim se vztahující a na dobrovolné vynětí půdy z produkce zohledněné pro základní regionální plochu pro zavlažované plodiny, není relevantní v projednávaném případě, a nemá tedy žádný účinek pro plochy osázené olejnatými semeny.

126 Za těchto okolností španělská vláda tedy měla uložit pěstitelům uvedených olejnatých semen povinnost, aby přistoupili k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez jakéhokoliv vyrovnání.

127 Pokud jde o tvrzení španělské vlády ohledně existence politické dohody uzavřené s Komisí, postačuje uvést, že povinnost vynětí z produkce stanovená pěstitelům je obsažena v ustanovení Společenství. Nemůže tedy být změněna politickou dohodou uzavřenou mezi Komisí a členským státem.

128 Z toho vyplývá, že druhá část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neoprávněnosti částky finanční opravy

Argumenty účastníků řízení

129 V rámci druhého žalobního důvodu španělská vláda uplatňuje, že i když měla Komise právo použít čl. 2 odst. 6 první pododstavec druhou odrážku nařízení č. 1765/92, částka finanční opravy z toho vyplývající je nesprávná.

130 Španělská vláda sice uznává, že Komise má právo získat zpět neoprávněně převedené částky vztahující se k ploše určené pro plodiny na orné půdě nebo pro vynětí z produkce, pro kterou mělo Španělské království uložit povinnost přistoupit k výjimečnému vynětí z produkce bez vyrovnání. Mimoto španělská vláda uznává, že Komise při výpočtu míry pro vynětí půdy z produkce, které mělo být, ale nebylo dosaženo, zaprvé přičetla k míře povinného vynětí z produkce míru výjimečného vynětí z produkce. Zadruhé vzala odečtením v úvahu míru dobrovolného vynětí pro hospodářský rok 1995/1996, čímž se zohlednilo, že někteří pěstitelé přistoupili k dobrovolnému vynětí z produkce, což vyrovnává skutečnost, že ostatní nepřistoupili k žádnému vynětí.

131 Španělská vláda nicméně uplatňuje, že Komise neměla vzít při uvedeném výpočtu v úvahu rovněž zvýšení o pět procentních bodů použité pro míru povinného vynětí půdy z produkce jednak proto, že vynětí některých pozemků nebylo založeno na střídání, jak stanoví čl. 7 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 1765/92, a jednak kvůli převedení závazku vynětí půdy z produkce mezi pěstiteli, jak stanoví čl. 7 odst. 7 první pododstavec druhá odrážka uvedeného nařízení.

132 Komise, která uznává složitost způsobů výpočtu předmětné finanční opravy, zdůrazňuje, že pouze použila příslušnou právní úpravu Společenství. Zaprvé uplatňuje, že je třeba vrátit platby provedené z důvodu dobrovolného vynětí z produkce v případech, kdy mělo být uloženo výjimečné vynětí z produkce bez vyrovnání. Zadruhé, jelikož míra dobrovolného vynětí přičtená k míře provedeného povinného vynětí nedosahovala výše celkového závazku vynětí, bylo na místě odečíst v poměru k chybějící části vynětí z produkce platby provedené pro plochy obdělávané. Konečně vzhledem k tomu, že bylo vysoce nepravděpodobné, že by si míra dobrovolného vynětí u pěstitele a míra odpovídajícího výjimečného vynětí skutečně vzájemně odpovídaly, bylo třeba shledat, že existuje vynětí některých pozemků z produkce, které není založeno na střídání, jakož i že se uskutečnily

převody závazku vynětí mezi pěstiteli. Bylo tedy namístě použít čl. 7 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 1765/92, jakož i čl. 7 odst. 7 první pododstavec druhou odrážku téhož nařízení.

Závěry Soudního dvora

133 Úvodem je namístě konstatovat, že řízení financování EZOZF spočívá hlavně na vnitrostátních úřadech pověřených bdít na striktním dodržováním pravidel Společenství. Tento systém, založený na důvěře mezi vnitrostátními orgány a orgány Společenství, nezahrnuje žádnou soustavnou kontrolu ze strany Komise, která by mimoto věcně nebyla schopna takovou kontrolu zajistit. Pouze členský stát může znát a přesně určit údaje nezbytné pro zpracování účtů EZOZF, jelikož Komise není natolik blízko ekonomickým subjektům, aby mohla obdržet informace, které potřebuje (rozsudky ze dne 1. října 1998, Irsko *v.* Komise, C-238/96, Recueil, s. I-5801, bod 30, a ze dne 24. ledna 2002, Francie *v.* Komise, C-118/99, Recueil, s. I-747, bod 37).

134 Články 2 a 3 nařízení č. 729/70 dovolují Komisi převzít pro EZOZF pouze částky uhrazené v souladu s pravidly pro různé sektory zemědělských výrobků (viz zejména rozsudky ze dne 8. ledna 1992, Itálie *v.* Komise, C-197/90, Recueil, s. I-1, bod 38, a Francie *v.* Komise, uvedený výše, bod 38).

135 Zaprvé, co se týče přímé škody pro rozpočet Společenství, je třeba uvést, že pokud jde o systém podpor pro plodiny na orné půdě a vynětí půdy z produkce, čl. 2 odst. 1 nařízení č. 1765/92 stanoví, že pěstitelé plodin na orné půdě ve Společenství mohou požadovat vyrovnávací platbu za podmínek stanovených v článcích 2 až 13 uvedeného nařízení.

136 V tomto ohledu vyrovnávací platba přiznaná pěstitelům plodin na orné půdě pro plochy určené pro tyto plodiny nebo pro vynětí půdy z produkce, které ale měly být určeny k výjimečnému vynětí půdy z produkce bez vyrovnání, je v rozporu s čl. 2 odst. 6 prvním pododstavcem druhou odrážkou nařízení č. 1765/92. Podle tohoto ustanovení musí být procento výjimečného vynětí z produkce, a tedy procento neprávem provedených plateb, rovné procentu překročení základní regionální plochy.

137 Vzhledem k tomu členský stát nemůže žádat Komisi o náhradu částek zaplacených v rozporu s uvedeným ustanovením.

138 Proto pokud členský stát žádá náhradu takových částek, má Komise právo provést finanční opravu ve výši těchto částek.

139 Tak je tomu také v projednávaném případě. Pokud jde o hospodářský rok 1995/1996, španělská vláda přiznává, že neuložila pěstitelům plodin na orné půdě povinnost provést výjimečné vynětí z produkce bez vyrovnání a přistoupila k vyrovnávacím platbám ve prospěch pěstitelů. Komise tedy měla právo, podle čl. 2 odst. 6 prvního pododstavce druhé odrážky nařízení č. 1765/92, provést finanční opravu ve výši plateb provedených pro plochy pro plodiny na orné půdě, které ve skutečnosti měly být předmětem výjimečného vynětí z produkce bez vyrovnání.

140 Toto právo Komise nelze zpochybnit skutečností, která vyplývá ze spisu, že napadeným rozhodnutím Komise provedla finanční opravu nižší než v uvedené výši.

141 Z toho vyplývá, že druhý žalobní důvod španělské vlády musí být zamítnut jako neopodstatněný.

142 V důsledku toho návrh španělské vlády týkající se podpor v sektoru plodin na orné půdě a důsledků neuložení výjimečného vynětí z produkce musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K opravě týkající se podpor pro plodiny na orné půdě v autonomním regionu Andalusie

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného výkladu čl. 6 odst. 3 nařízení č. 3887/92

Argumenty účastníků řízení

143 Zaprvé španělská vláda tvrdí, že nařízení č. 3887/92 nestanoví pro provádění kontrol na místě lhůtu, jejíž překročení by vedlo k finančním opravám. I kdyby taková lhůta existovala, použila by se podle španělské vlády pouze na úvodní kontroly.

144 Zadruhé španělská vláda uplatňuje, že kontroly prostřednictvím dálkového průzkumu zavedené pro sklizně v roce 1996 a 1997 byly provedeny pro vzorek žádostí větší, než je minimální vzorek žádostí, které měly být předmětem kontrol na místě

podle čl. 6 odst. 3 nařízení č. 3887/92. Zpoždění zjištěná u kontrol na místě tedy byla bez následků.

145 Zatřetí španělská vláda uvádí, že existence plodin a dodržování povinnosti přistoupit k vynětí půdy z produkce mohou být i po sklizni předmětem kontroly pomocí jiného stejně spolehlivého systému.

146 Začtvrté, pokud jde o Komisí naznačované těžkosti, s nimiž získala údaje požadované v rámci kontrolní cesty ve dnech 8. až 12. září 1997 a týkající se zejména žádostí o kontroly na místě pro sklizeň v roce 1997, španělská vláda tvrdí, že tyto těžkosti vyplývají ze systému kontroly zavedeného Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía. Uvádí, že ačkoli příslušné krajské orgány kromě spisů o zaměřeném vzorkování přezkoumávají hlavně spisy, které se vší pravděpodobností ukazují na problémy s nesprávnostmi nebo závadami, není možné z toho vyvodit obecné závěry nebo zevšeobecnit výsledky spisů analyzovaných v rámci kontrolní cesty.

147 Komise nejprve uvádí, že aby byly kontroly podpor účinné, musí je příslušné orgány provádět v průběhu roku a v zásadě před sklizní. Podle jejího názoru musí dokonce spisy o vynětí půdy z produkce být kontrolovány do 31. srpna, dne, kdy končí dodržování závazku vynětí půdy z produkce.

148 Komise dále uvádí, že i když kontroloři přijedou na místo po sklizni nebo po uplynutí závazku vynětí půdy z produkce, účinnost alternativních kontrol, které mohou být provedeny, jako je přezkoumání účtů týkajících se sklizně, hnojení nebo

uskladnění a přezkoumání údajných zbytků na pozemku, nelze s účinností kontrol na místě srovnávat.

149 Uplatňuje konečně, že pokud, jak uvedly samy španělské orgány, kontroly v terénu zahrnují kontroly na místě, není pochyb, že Consejería de Agricultura y Pesca de la Junta de Andalucía měla mít tyto údaje a měla být schopna dát je k dispozici kontrolorům Společenství.

Závěry Soudního dvora

150 Podle sedmého a devátého bodu odůvodnění je cílem nařízení č. 3887/92 účinná kontrola dodržování ustanovení v oblasti podpor Společenství, jakož i předcházení a účinný postih nesrovnalostí a podvodů.

151 Článek 6 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví, že kontroly na místě jsou prováděny způsobem zaručujícím spolehlivé ověření dodržování podmínek pro poskytnutí podpor, a čl. 6 odst. 3 první pododstavec druhá odrážka stanoví, že uvedené kontroly, tedy kontroly úvodní, musí zahrnovat přinejmenším statisticky významný výběrový vzorek žádostí, který představuje alespoň 5 % žádostí o podporu „na plochu". Podle čl. 6 odst. 3 druhého pododstavce v případě, že návštěvy na místě ukáží značné nesrovnalosti v některém regionu nebo jeho části, příslušné orgány provedou doplňkové kontroly v průběhu roku.

152 V souladu s cílem a systematikou nařízení č. 3887/92 je tedy třeba vykládat čl. 6 odst. 3 druhý pododstavec tohoto nařízení v tom smyslu, že jak úvodní, tak doplňkové kontroly musí být provedeny v době, kdy ještě existují důkazy o plodinách na orné půdě nebo o vynětí půdy z produkce na plochách, které byly předmětem plateb podle nařízení č. 1765/92, a v každém případě v průběhu roku.

153 Kvůli účinnosti je třeba provádět kontroly na plochách určených pro plodiny na orné půdě před sklizní a na plochách určených pro vynětí z produkce předtím, než tento závazek zanikne, tedy před 31. srpnem probíhajícího roku. V každém případě, čím jsou kontroly opožděnější, tím je pravděpodobnější, že Komise by mohla po rozumném uvážení shledat, že uvedené kontroly neposkytují očekávanou úroveň záruky řádnosti žádostí a že riziko ztráty pro EZOZF je značné.

154 V tomto ohledu musí být první argument španělské vlády, podle kterého neexistuje žádná lhůta pro provádění kontrol na místě, zamítnut jako neopodstatněný.

155 Vzhledem k tomu, že se ve svém druhém argumentu španělská vláda omezuje na odkaz na skutečnost, že vzorek žádostí o podpory „na plochu" předložených ke kontrole byl větší, než vyžaduje článek 6 nařízení č. 3887/92, nepopírá důkazy Komise, podle kterých některé provedené kontroly byly ve skutečnosti příliš opožděné, aby mohly účinně zkontrolovat dodržování ustanovení v oblasti podpor Společenství. Tento argument musí být rovněž zamítnut jako neopodstatněný.

156 Co se týče třetího argumentu španělské vlády, je třeba připomenout, že jak již Soudní dvůr uvedl v bodě 76 tohoto rozsudku, podle ustálené judikatury jsou členské státy, pokud nařízení zavádí zvláštní kontrolní opatření, povinny je použít,

aniž by bylo nutné posuzovat opodstatněnost jejich názoru, že odlišný systém kontroly by byl účinnější (viz výše uvedené rozsudky Německo v. Komise, bod 38, a ze dne 21. března 2002, Španělsko v. Komise, bod 87).

157 Pokud jde o čtvrtý argument španělské vlády týkající se problémů s dodáním požadovaných údajů kontrolorům Komise, je na místě uvést, že takové problémy nemohou učinit neplatným závěry, ke kterým uvedení kontroloři dospěli. Mimoto čl. 6 odst. 4 nařízení č. 3887/92 stanoví, že „žádosti, které jsou předmětem kontrol na místě určí příslušný orgán zejména na základě analýzy rizika, jakož i reprezentativnosti podaných žádostí o podporu". Z toho vyplývá, že vzhledem k tomu, že Komise musí vyvozovat svá zjištění ze vzorku vybraného a předloženého španělskou vládou, uvedená vláda nemůže tvrdit, že se mýlila, když vyvodila obecné závěry ze spisů, které byly analyzovány v rámci kontrolní cesty a které podle španělské vlády ukazovaly na problémy s nesrovnalostmi a závadami, nebo zevšeobecnila výsledky těchto spisů. Čtvrtý argument tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.

158 Ve světle předcházejících úvah je třeba zamítnout první žalobní důvod španělské vlády jako neopodstatněný.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutkového omylu

Argumenty účastníků řízení

159 Pokud jde o finanční opravu pro účetní rok týkající se hospodářského roku 1996/1997, španělská vláda tvrdí, že tato oprava je neplatná z důvodu omylu, kterého

se dopustila Komise, když posoudila uvedený hospodářský rok na základě údajů odpovídajících předchozímu hospodářskému roku, tedy 1995/1996. Uplatňuje mimo to, že vždy měla za to, že navrhovaná oprava se vztahuje pouze na hospodářský rok 1995/1996.

160 I když Komise připouští, že některá z jejích sdělení obsahují omyl spočívající v použití údajů pro hospodářský rok 1995/1996 na hospodářský rok 1996/1997, uvádí nicméně, že tento nepříliš závažný omyl nemůže učinit její posouzení posledně uvedeného hospodářského roku neplatným. Podle Komise bylo uvedené posouzení logicky založeno na závěrech kontrolní cesty uskutečněné ve dnech 8. až 12. září 1997, která shledala nedostatky týkající se těchto dvou hospodářských roků, i na argumentech a údajích, předložených později Španělským královstvím v jeho odpovědích na sdělení Komise.

Závěry Soudního dvora

161 Zaprvé je třeba připomenout, že dotčené finanční opravy Komise pro hospodářský rok 1996/1997 byly odůvodněny přetrváváním zpoždění v provádění kontrol v některých provinciích, jakož i nedostatečnou kvalitou kontrol provedených ve spolupráci s útvarem pro účetní závěrku. Zadruhé se tyto mezery objevují ve zprávě Komise vydané v návaznosti na její kontrolní cestu ve dnech 8. až 12. září 1997, jakož i v její pozdější korespondenci se španělskými orgány. Zatřetí ze spisu vyplývá, že španělské orgány ve svém dopise Komisi ze dne 23. června 1999 předložily informace o podílu kontrol na místě provedených v průběhu hospodářského roku 1996/1997 prostřednictvím dálkového průzkumu nebo podle tradičních metod, jakož i o podílu kontrol, které byly provedeny po 21. srpnu 1997.

162 Z těchto úvah vyplývá, že Komise, poté co shledala, že pro hospodářský rok 1996/1997 některé kontroly neposkytly očekávanou úroveň záruky řádnosti žádostí a že riziko ztrát pro EZOZF je značné, byla oprávněna provést finanční opravu pro veškeré předmětné výdaje. Okolnost, že v některých ze svých sdělení španělské vládě Komise mylně odkázala na údaje pro hospodářský rok 1995/1996, což byl omyl, který Komise opravila, jak též uznala španělská vláda, nemůže ospravedlnit zrušení rozhodnutí Komise.

163 Druhý žalobní důvod španělské vlády je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněný.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na obhajobu

Argumenty účastníků

164 Španělská vláda vytýká Komisi, že uložila finanční opravu, pokud jde o hospodářský rok 1996/1997, aniž by jí umožnila předložit její argumenty.

165 Podle názoru Komise španělská vláda věděla, že se navrhovaná oprava týká jak hospodářského roku 1995/1996, tak i hospodářského roku 1996/1997. Výtka vycházející z porušení práva být vyslechnut je tedy nepodložená. Komise uvádí, že španělská vláda měla možnost napadnout závěry kontrolní cesty, ale omezila se na

narážky na jednotlivé spisy zmíněné ve zprávě z kontrolní cesty uskutečněné ve dnech 8. až 12. září 1997 a na kontroly prostřednictvím dálkového průzkumu, aniž by předložila číselné nebo jiné údaje týkající se jiných kontrol na místě, na kterých Komise mohla založit úpravu své opravy navržené pro hospodářský rok 1996/1997.

Závěry Soudního dvora

166 Je namístě shledat, že španělská vláda byla informována prostřednictvím zprávy vypracované Komisí v návaznosti na její kontrolní cestu ve dnech 8. až 12. září 1997, že během hospodářského roku 1996/1997 existovaly v systému kontroly plodin na orné půdě zavedeném autonomním regionem Andalusie mezery. Navíc je nutno uvést, že sama španělská vláda předložila Komisi informace týkající se uvedených kontrol. Komisi tedy nemůže být vytýkáno porušení práva na obhajobu.

167 Z toho vyplývá, že třetí žalobní důvod španělské vlády musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neoprávněnosti částky finanční opravy

Argumenty účastníků řízení

168 Španělská vláda uvádí, že jelikož byla tato oprava založena na zpoždění v provádění kontrol, neměla Komise v předmětných hospodářských letech provést finanční

opravu ve výši 5 % výdajů vykázaných vzhledem k plochám určeným pro plodiny na orné půdě nebo pro vynětí půdy z produkce, ale pouze vzhledem k opožděně zkontrolovaným plochám, které byly určeny pro vynětí půdy z produkce.

169 Komise zdůrazňuje, že kontroly provedené po příslušných sklizních během předmětných hospodářských let byly neúčinné, co se týče nejen ověření dodržování závazku vynětí půdy z produkce, ale rovněž nezbytných ověření, co se týče ploch určených pro plodiny na orné půdě. Podle ní tedy finanční oprava musela být provedena pro všechny tyto plochy.

Závěry Soudního dvora

170 Podle dokumentu č. VI/5330/97, pokud skutečná úroveň neoprávněných plateb nemůže být určena, a pokud v důsledku toho není možné vyčíslit částku finanční ztráty utrpěné Společenstvím, provede Komise paušální finanční opravy ve výši zpravidla 2 %, 5 %, 10 % nebo 25 % vykázaných výdajů, v závislosti na rozsahu rizika ztrát.

171 Z toho vyplývá, že v projednávaném případě Komise, jelikož správně shledala, že kontroly na místě u ploch pro plodiny na orné půdě neposkytly očekávanou úroveň záruky řádnosti žádostí a že riziko ztrát pro EZOZF bylo značné, měla právo provést opravu ve výši 5 % všech vykázaných výdajů.

172 Mimoto, jak již Soudní dvůr shledal v bodu 135 tohoto rozsudku, vyrovnávací platby, které byly předmětem vykázaných výdajů se udělují, za podmínek stanovených v článcích 2 až 13 nařízení č. 1765/92, pro plochy určené jak pro plodiny na orné půdě, tak pro vynětí půdy z produkce. Finanční oprava tedy nemůže za takových okolností jako v projednávaném případě být provedena pouze pro plochy určené pro vynětí půdy z produkce.

173 Čtvrtý žalobní důvod španělské vlády je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněný.

174 V důsledku toho musí být návrh španělské vlády týkající se podpor pro plodiny na orné půdě v autonomním regionu Andalusie zamítnut jako neopodstatněný.

175 Z veškerých předcházejících úvah vyplývá, že je namístě zrušit napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém vyjímá z financování Společenství částku 2 426 259 870 ESP představující dlužné úroky v rámci systému doplňkové dávky na mléčné výrobky, a v ostatních částech žalobu zamítnout.

K nákladům řízení

176 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Nicméně podle čl. 69 odst. 3 prvního pododstavce téhož jednacího řádu může Soudní dvůr rozdělit náklady řízení mezi účastníky nebo rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese své vlastní

náklady, pokud jsou účastníci řízení současně neúspěšní v jednom nebo více bodech. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě oba účastníci požadovali náhradu nákladů a Komise byla neúspěšná pouze, co se týče jediné z finančních oprav, které byly napadeny Španělským královstvím, je na místě uložit Španělskému království náhradu čtyř pětin nákladů řízení a Komisi náhradu jedné pětiny nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Rozhodnutí Komise 2001/137/ES ze dne 5. února 2001, kterým se vyjímají z financování Společenství určité výdaje, které vzniknou členským státům v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), se zrušuje v rozsahu, ve kterém pro Španělské království provádí finanční opravu odpovídající částce 2 426 259 870 ESP představující dlužné úroky v rámci systému doplňkové dávky na mléčné výrobky.**

2) **V ostatních částech se žaloba zamítá.**

3) **Španělskému království se ukládá náhrada čtyř pětin nákladů řízení.**

4) **Komisi Evropských společenství se ukládá náhrada jedné pětiny nákladů řízení.**

Podpisy.